Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego

№ 262.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście miesięcznie złotych sześć.

WTOREK 16 Listopada 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr		Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rozne uwagi.
13	6"	27 8''' 32	1,	1 67	Północny	słaby	Pochmurno	Mgła
	2	8, 16	-0, 4	1 89	,,	,,	,,	,,
	10	8 29	1, 5	1 74	,,	,,	,,	Mgła
14	6"	8''' 47	2, 0	1 70	ZPł. Zachodni	słaby	Pochmurno	,,
	2	8 60	-0 6	1. 77	Zach dni	,,	,,	,,
	10	9. 02	+ 0 0	1. 93	Pł. Zachodni	,,	,,	

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 11 *Listopada.* —

Statki parowe p. Edwarda Guibert, przybyły w dniu onegdajszym do Warszawy i zarzuciły kotwicę naprzeciwko Zjazdu. Pierwszy, jacht do przewozu podróżnych bardzo pięknie wewnątrz urządzony, może pomieścić 150 pasażerów, machina jego ma siłę 24 koni. Drugi statek holujący (Remorqueur), do ciągnienia gabar z ładunkiem, posiada machinę o sile 60 koni.

— *Z Moskwy* —

Od 4 października liczba zapadających na cholerę, codzień zmniejsza się. Dnia 5 października zachorowało mężczyzn 33, kobiet 15; wyzdrowiało mężczyzn 3 kobiet 2; umarło mężczyzn 14, kobiet 5. Dnia 6 października zachorowało 27 mężczyzn i 18 kobiet; wyzdrowiało 2 mężczyzn, umarło 9 mężczyzn i 9 kobiet. Dnia 7 paźd. zachorowało 29 mężczyzn i 2 kobiet, umarło 7 mężczyzn i 1 kobieta. Dnia 8 października zachorowało 16 mężczyzn i 12 kobiet, wyzdrowiało 2 mężczyzn, umarło 5 mężczyzn i 2 kobiet. Dnia 9 października zachorowało 12 mężczyzn i 12 kobiet, wyzdrowiało 7 mężczyzn i 1 kobieta, umarło 8 mężczyzn i 7 kobiet. Po dzień 10ty października zostawało 229 chorych na cholerę, z których większa część daje niepłonne nadzieje wyzdrowienia.

— *Prussy.* —

Na posiedzeniu sądu kameralnego z 10go września r. b. prokurator odczytał wnioski co do Lucyana Pławińskiego, mającego lat 30, ekonoma w dobrach współoskarżonego Jarochowskiego, Małe Sokolniki; Cypryana Łukasza Jarochowskiego, mającego lat 51, dyrektora towarzystwa kredytowego ziemskiego prowincyi Poznańskiéj; Felixa Białoskórskiego, mającego lat 35, dymisyonowanego porucznika w wojsku lin., dzierżawcy dóbr Łaskawe, w obwodzie Pleszewskim i Józefa Sokolnickiego, lat 63, dziedzica dóbr Pigłowice w obwodzie Szrodzkim.

Prokurator oświadcza, że pomimo wszelkich starań, oskarżeni nie dowiedli wcale, że stoją na liście oskarżenia bez powodu, szczególniéj rozciąga się to do 2ch pierwszych obwinionych. Przeciw Jarochowskiemu mówi tajemnicze przechowywanie Mierosławskiego; tajemniczość ta najlepiéj dowodzi, że wiedział kim był gość jego, sam przynosił mu potrawy, jak świadkowie zeznali, a teraz nie może sobie przypomnieć téj czynności zupełnie nie zwykłéj dla człowieka w jego położeniu. Syn jego, uczeń gimnazyum wié o missyi Mierosławskiego, a ojciec miałby nie wiedzieć. Kosiński i Mierosławski jadą do Krakowa, a on tłomaczył się niewiadomością. Słowem wszystkie zeznania są tylko trwożliwe i dwójznaczne. wykazują, że oskarżony wiedział o knowaniach.

Pławiński zeznał, że od Jarochowskiego otrzymał polecenia rewolucyjne, zmuszał świadków przesłuchanych przez sąd siłą do przedsięwzięć gwałtownych przeciw państwu Pruskiemu. Wina zatém obu tych obwinionych równa, i prokurator wnosi, by zastósowano do nich karę, jaką prawo kryminalne na zdrajców stanu wyrzeka.

Co do Białoskórskiego, prokurator dowodzi, że wiedział dokładnie o przedsięwzięciu a władzy nie doniósł. Głównie przemawiają zeznania współoskarżonych. Mierosławski oświadcza, że odbywał narady z nim o wykonaniu rewolucyi; trudno zaś przypuścić, by człowiek taki jak Mierosławski, który rzecz całą tak wysokim rozumem pojmował, mógł się naradzać z człowiekiem sobie nieznanym. Że oskarżony wiedział o wszystkich planach to wypływa jeszcze z zeznań Szołdrskiego i

Sokolnickiego, prokurator zatém żąda rozciągnięcia doń kary §. 97 A. L. R. za niedoniesienie.

Co do Sokolnickiego, w zastępstwie prokuratora, pan Grothe, dyrektor sądu ziemskiego, wnosił, by ten za udział czynny w rewolucyi w Krakowie wybuchłéj a razem i przeciw Prusom wymierzonéj, został ukarany jak zbrodzień stanu, a mianowicie wedle §§. 12—15 cz. II tyt. 20 A. L. R. i § 98 ordynacyi kryminalnéj.

Na posiedzeniu sądu kameralnego z dnia 9 września r. b., prokurator uzasadnił oskarżenie względem oskarżonych Tadeusza Leciejewskiego, mającego lat 37, urodzonego w Witkowie, powiecie Gnieznieńskim, prywatnego nauczyciela języka francuzkiego w Poznaniu; i Jana Nepomucena Słupeckiego, urodzonego w 1804 roku w Rydzynie, tłomacza i kancelisty przy prowincyonalnéj dyrekcyi towarzystwa kredytow. w Poznaniu.

Leciejewski był członkiem towarzystwa demokratycznego, podpisał manifest, korespondował z Jakubowskim, ukrywał u siebie Mierosławskiego; dziś chce usunąć zarzuty, ale na próżno bo fakta i znalezione u niego rysunki i mappy mówią przeciw niemu, dla tego winien być uznanym winnym zbrodni stanu, podobnie jak Słupecki, o którym trzéj oskarżeni Elżanowski, Wiesiołowski i Słupecki zeznali, że należał do spisku.

— Od granic Szwajcarskich 7 Listop. —

Dowiadujemy się teraz, że kantony odszczepione otrzymały z francuzkich zbrojowni 25.000 sztuk broni i 45 dział różnego kalibru.

Polski wychodźca hrabia Grzinski, który w księgarni Fischera zatrudnienie i utrzymanie znalazł, został aresztowany jako podejrzany o udział w artykułach w *Journal des Debats* zamieszczonych i o inne polityczne działania z uszczerbkiem spraw krajowych.

W całéj Szwajcaryi wszelka komunikacya ustała: wszędzie mosty poznoszono, drogi poprzerywano i każdy ważniejszy punkt obwarowano. Łatwo ztąd wnosić w jakim stanie handel i przemysł być muszą. Szkody i straty jakie ogół ponosi nie dadzą się obliczyć.

Dla zachęcenia wojsk do walki obu stronnictw pozawięzywały się towarzystwa opiekujące się rannymi i pozostałemi po poległych wdowami i sierotami. Jakoż największy zapał objawia się w obu armiach i każda pewną jest zwycięztwa. Naczelny wódz wojska związkowego w swojéj odezwie wzywa do karności upominając aby szanowano kobiety, dzieci i starców, tudzież aby się z jeńcami i bezbronnymi po ludzku obchodzono, słowem aby nie plamiono oręża krwią niewinną i nie uwłaczano honorowi narodu szwajcarskiego.

— Paryż 8 Listopada. —

P. Guizot ułożył projekt do załatwienia sprawy szwajcarskiéj w ten sposób, że w razie, gdyby wypadki wojny domowéj groziły zniweczeniem traktatu związkowego z roku 1815, Szwajcarya ma być podzieloną na dwie rzeczypospolite stósownie do teraźniejszego rozdwojenia kantonów. Inni znowu utrzymują, że p. Guizot zaproponował mocarstwom europejskim wspólne ułożenie noty dyplomatycznéj i przesłanie takowéj wojnę z sobą toczącym stronom celem spowodowania ich do zawieszenia broni, póki mocarstwa, które traktat wiedeński podpisały, sporu ich nie rozstrzygną.

Ceny zboża i mąki na tutejszym targu spadły tak znacznie, że odtąd mieszkańcy stolicy tak tani chleb mają, jak od wielu lat nie mieli. Przeciwnie zaś dzieje się prawie we wszystkich stolicach Europy, wszędzie bowiem drogość coraz większa panuje wraz z obawą, że rozruchy i niespokojności wiosennym głodem wywołane ponowić się mogą.

Wyprawiacze bankietów reformistowskich odznaczają się układaniem toastów, w których starają się rządowi dać poznać, że lud jest wszystkiém a król niczém.

Minister sprawiedliwości wydał okólnik do wszystkich prokuratorów jeneralnych rozporządzając, że na przyszłość nie wolno używać arszeniku do balsamowania ciał zmarłych.

W Algierze na koszt xięcia Aumale budują wielki i wspaniały teatr.

Dziś na giełdzie panował niezwykły ruch: kursa wszystkich papierów podniosły się, na czém i akcye kolei żelaznych zyskały.

— Dnia 1 Listopada. —

W tych dniach stawał przed sądem przysięgłych dentysta Lainé, oskarżony o usiłowanie zgwałcenia dwóch młodych dziewcząt, które uśpił eterem pod pozorem wyrwania zęba bez bólu. Przysięgli uznali go winnym, a sąd skazał go na 6 lat galer bez pręgierza, na zapłacenie 1500 fr. szkody jednéj z dziewcząt, któréj ojciec skargę przeciw niemu podał.

— Londyn 7 Listopada. —

Times donosi, że królowa osobiście zagai tegoroczny parlament, poczém uda się z całym dworem do Osbornehouse, na wyspie Wight, gdzie do Bożego Narodzenia zabawi.

Dzisiejsze dzienniki nie ogłaszają nowych upadłości domów handlowych, co niektórzy uważają za pomyślny znak korzystnego przesilenia w świecie handlowym.

— Dnia 2 Listopada —

Dzienniki ogłaszają według dziennika *Times* sprawozdanie Dr. Rae, datowane z Faktoryi York, należącéj do kompanii zatoki Hudson z d. 21 września o pomyślnym skutku wyprawy przez kompanią zatoki Hudson uorganizowanéj i pod dowództwo Dra Rae oddanéj. Twierdzenie kapitana Ross, że Beotia Felix jest półwyspą, potwierdza Dr. Rae. O wyprawie Franklina nie miano żadnéj wiadomości.

Standard ogłasza wiadomości z Nowéj Zelandyi: Dochodzą one do 18 czerwca i obej-

mują opis silnéj bitwy stoczonéj z krajowcami, która jednak nie wypadła na korzyść żołnierza angielskiego. Ta demonstracya była głównie zwróconą przeciw pokoleniu Maoris z powodu napadów nieprzyjaznych, wykonywanych przez dzikich. Wyprawą dowodził porucznik Holmes, który z szalupą kanonierską wytrzymał bitwę zaciętą z dzikiemi. Ci stracili wiele zabitych, pomiędzy temi dwóch naczelników. Gubernator Grey przybył natychmiast na miejsce z 100 żołnierzami oraz 80 marynarzami. Ale, nie śmiejąc uderzyć z tak małą siłą, wrócił do Wellington i tam zabrał 700 ludzi i powrócił. Jednak przekonał się, że nie można nic przedsięwziąć przeciw krajowcom, bo ci ukryci za drzewami silnym ogniem wiele szkodzili wojsku angielskiemu.

— *Madryt* 3 *Listopada.* —

Królowa bywa teraz najczęściéj w towarzystwie margrabiego Miraflores na przedstawieniach teatralnych. Po dwa kroć zniewoliła już swego małżonka do towarzyszenia jéj na widowisko walki byków. Onegdaj jednak gdy na przejazdce sama ujęła cugle rumaków, małżonek odmówił jéj swego towarzystwa. Wczoraj wyjechał konno z liczoym orszakiem, ale że kilka kropli deszczu na niego spadło, wsiadł natychmiast do krytego powozu. Ministerstwo ma zamiar na posiedzeniu przyszłych kortezów przedstawić króla na naczelnego wodza wszystkich wojsk hiszpańskich.

Spiewak Mirall, którego ministrowie do Walencyi uwieźć kazali, otrzymał rozkaz udania się na wyspy Kanaryjskie lub za granicę.

Dla Infanta Don Franciszka de Paula urządzają mieszkanie w Valladolid, dokąd się na długi pobyt przenieść zamyśla.

Espartero nie przyjął ofiarowanego sobie poselstwa w Londynie, gdzie jak się zdaje, i nadal pozostanie, oświadczono mu bowiem iż tam do dalszych rozkazów zatrzymać się, ma; dla tego prawdopodobnie nie będzie mógł zajmować swego miejsca w senacie.

— *Rzym* 28 *Października.* —

Ojciec Święty w dowód zadowolenia swego, z powodu dobrze zawartego kontraktu przez komisyę kolei żelaznych z kompanią reprezentowaną przez panów Banzi i Fabri, o kolej do Bolonii i do granicy Mantuańskiéj, polecił, by komisya powyższa zamieniła się odtąd w stałą dyrekcyą główną papiezkich kolei żelaznych. Roboty przygotowawcze na tych dwóch liniach rozpocznie z początkiem listopada pan Pholmajer, naczelny inżynier towarzystwa.

Duchowni nie będący proboszczami ani nie mający przy sobie familii, odtąd mają mieszkać w klasztorach tylko. Srodek ten daje większą rękojmię co do karności duchownéj.

Patria zapewnia, że Ojciec Swięty ma się zjechać w Subiaco z królem Neapolitańskim, by tam naradzić się z nim nad sprawami publicznemi obu krajów.

— *Neapol* 16 *Października.* —

W miejsce dotychczasowéj rady ministów król przywrócił dawną radę jeneralną królestwa, w skutek czego radcy stanu obecnemi będą zawsze na radzie ministrów.

Florencya. Wielki xiążę chcąc zatrzymać dwa powiaty, które stósownie do traktatu wiedeńskiego, mają przejść do xięstw Parmy i Modeny, a których mieszkańcy jak najmocniéj pozostać przy dawnym swym panu pragną, postanowił podobno w zamian ofiarować dobra swe w Niemczech położone. Prowincya Fivizino mająca odpaść do xztwa Modeńskiego, składa się z okręgów Fivizzino, Alajano, Calice, Rejo, Terrarossa, Montignosa, Minociano, Gallicano, Castiglione, Porta i części okręgu Leagra.

— *Stockholm* 28 *Października.* —

Posiedzenia sejmu, z powodu zbliżającéj się cholery, przeniesione być mają do Malmö. Całe pobrzeże od Kullen do Tornea poddane zostało we względzie cholery pod kwarantanę, a w Stockholmie utworzono komisyę kwarantanową, złożoną z prezydenta Skogman, kontr-admirała Kreuger, jeneralnego dyrektora Ekströmer i hurtowego kupca Scharp.

— *Stany Zjednoczone.* —

Arco Irci, dziennik Vera-Cruz, donosi, że miasto Mexyk po zabraniu go przez amerykanów, było teatrem scen najokropniejszych. Zaraz po odwrocie Santa-Anny nierząd się rozpoczął. Leperos zaledwie ujrzeli oddalające się bagnety, które ich trzymały w posłuszeństwie, natychmiast rzucili się do rabunku domów, czy to je zamieszkiwali mexykanie czy też cudzoziemcy. Wśród tego rozruchu dywizya ameryk. chciała wkroczyć do miasta, ale musiała stoczyć bitwę z rozhukanym ludem i została odpartą; część jéj musiała się cofnąć do cytadelli, druga do klasztoru San Francisco, zostawiwszy dwa działa. Po tych okropnościach, by już niczego nie brakowało, nastąpiło bombardowanie miasta z cytadelli i z okopów za miastem. Niesłychane straty poniosło ono równie od bomb nieprzyjacielskich, jak ze strony niegodziwego motłochu.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 14 *do dnia* 15 *Listopada.*

Rochleder Fryderyk, Mejssek Eleonora, Maier Ludwik ob., Siadnicki Alexander hr., z Galicyi; -- Frelich Jan ob., Lenczewski Maxymilian, Gross Franciszek ob., Sredniecki Ludwik, Zagórski Antoni, Hube Karol, Wędrychowski Józef, z Polski.

Wyjechali z Krakowa.

Walewska Oktawia ob., Lenkowicz Romuald ob., Lenkowicz Gracian, Łopacki Jan, do Galicyi; -- Sponer Franciszek, Gropow Ferdynand, do Pruss.

Doniesienie Urzędowe.

Nr. 22,944.

Lizitations Kundmachung.

Am 25ten November 1847 um die 10te Vormittagsstunde werden in der Amtskanzlei des k. k. Salinen Materialamtes in Wieliczka 2310 Stück neue noch sehr wenig gebrauchte Fruchtsäcke von Trillich entweder im Ganzen, in größeren Parthien oder wenigstens zu 5 Stück mittels öffentlicher Feilbietung hintangegeben werden. Zur Versteigerung wird der Ausrufspreis mit 20 Kreuzer Conv. Münz. pr. Sack angenommen, und die Kauflustigen haben vor dem Beginn der Lizitation ein 10 prozent. Vadium zu erlegen. welches mit Ausnahme des Reugeldes des Erstehers gleich wieder mitgestellt werden wird. Nach erfolgter Bezahlung der erkauften Säcke, die gleich nach beendigter Versteigerung zu übernehmen sind, wird dasselbe in Kaufschilling eingerechnet, oder baar zurückgegeben werden.

Vom k. k. Salinen Materialamte
Wieliczka am 23 Oktober 1847.

Welches von Seite der k. k. Polizei Direktion zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Krakau am 11 November 1847.

Kroebl.
k. k. Polizei Direktor.

Kundmachung.

Das Wechselhaus **Arnstein & Eskeles** in **Wien**, hat unter höchster Genehmigung auf die jährliche Rente von fl. **84,000** C. M., welche demselben für die Periode von **vierzig** Jahren [von der **Mailand-Como** Eisenbahn-Unternehmung garantirt, und **in erster Priorität hypothecarisch sicher gestellt** worden ist, **144,000 Rentenscheine**, eingetheilt in **40 Serien**, jede Serie zu **3,600 Stück**, ausgefertigt, und auf jedem dieser Rentenscheine den Emissions-Preis von fl. **14** C. M. festgestellt.

Von diesen Rentenscheinen wird **alljährlich** bis zur Erschöpfung der Gesammt-Anzahl das beträchtliche Quantum von **3,600** Stücken verlost, und die auf jeden derselben entfallende **Prämie** dem Ueberbringer des betreffenden Rentenscheines bei dem genannten Wechselhause einen Monat nach erfolgter Ziehung bar ausbezahlt werden.

Diesen Rentenscheinen ist eine ungewöhnlich grosse Anzahl von bedeutenden **Prämien**, nämlich **40 Prämien** zu fl. **20,000**, — **40** zu fl. **5000**, — **40** zu fl. **2000** — u. s. w. zugewiesen, und auf **jeden** dieser Rentenscheine **muss** mindestens die Quote von fl. **14** C. M. entfallen, daher der Besitzer im ungünstigsten Falle den Emissions-Preis zurück erhält, und sohin auf **2000 grosse Prämien unentgeldlich** mitspielt.

Das gefertigte k. k. priv. Grosshandlungshaus hat, sowohl in Anbetracht der grossen Solidität, welche diese Rentenscheine auszeichnet, als auch in Berücksichtigung der unwiderlegbaren Vortheile, welche sie den Besitzern darbiten, die Vertheilung derselben im In und Auslande übernommen, und erlässt demnach an das geehrte Publicum und alle seine werthen Geschäftsfreunde die Einladung, demselben **bei Zeiten** die diessfalls gefälligen Aufträge ertheilen zu wollen.

Programme, welche den angezeigten Gegenstand näher beleichten und erörtern, so wie die den Theilnehmern dargebotenen Vortheile genauer **detailliren**, werden unentgeldlich ausgefolgt.

Wien am 23. October 1847.

G. M. Perissutti,
k. k. priv. Grosshändler,
Kärntnerstrasse Nr. 1049, in ersten Stock.

In **Krakau** werden Subscriptionen auf diese Rentenscheine bis 15. November d. J. bei Herrn J. F. Fischer angenommen, wo auch die Programme unentgeldlich zu haben sind.

(3r.)